

Kamu Sektöründe Alt İşveren Uygulamalarında Sorumluluklar

Alt işverenlik; 1475 sayılı kanunda birlikte sorumluluk kapsamında değerlendirilirken, 4857 sayılı İş Kanunu'nda "asıl işveren /alt işveren ilişkisi" olarak tanımlanmıştır.

Kanun, alt işveren işçinin iş sözleşmesinde belirtilen çalışma süresiyle sınırlı olmak üzere "*...Bu ilişkide asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak bu Kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülük lerinden alt işveren ile birlikte sorumludur...*" hükmü gereği

müteselsilen sorumlu tutmuştur. Birlikte sorumlulukta amaçlanan "*Asıl işverenin tarafı olduğu bu ilişkide menfaatinin bulunması bir yana, alt işveren işçilerinin ücret ve diğer işçi alacaklarını öde(ye)meme ihtimali karşısında, asıl işveren ile alt işveren birlikte sorumlu tutularak işçi alacakları güvence altına alınmıştır.*" ... özellikle az sermayeli müteahhitlerin ücret ödeyemeyecek duruma düşmelerinde, bunların yanında çalışan işçilerin ücret ve diğer haklarını alamamaları tehlikesini önlemek için, bu işin görülmesinde menfaati olan asıl işvereni de sorumlu tutarak işçileri korumaktır."

İşçi alacaklarından asıl işveren ve alt işveren tamamından ve aynı derecede sorumludurlar. İşçi kendisini doğrudan doğruya çalıştıran alt işverene veya asıl işverenden alacağını doğrudan ödenmesi için talepte bulunma hakkına sahiptir.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin kararında “...Kanunun kullandığı “birlikte sorumluluk” deyiminden tam teselsülün, dolayısı ile müşterek ve müteselsil sorumluluğun anlaşılması gerekir.”

Karardan Alıntı..Yargıtay 9. Hukuk Dairesi (Sayı: 2008/23429 Esas ve 2008/20721 Karar

4857 sayılı İş Kanunu ile asıl işverenin, bu Kanundan, iş sözleşmesinden ve alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerden sorumlu tutulması şeklindeki düzenleme, asıl işverenin sorumluluğunun genişletilmesi olarak değerlendirilmelidir. Bu durumda, ihbar, kıdem, kötü niyet ve işe iade sonucu işe başlatmama tazminatları ile ücret, fazla çalışma, hafta tatili, bayram ve genel tatili, yıllık izin, ikramiye, pirim, yemek yardımı, yol yardımı gibi tüm işçilik haklarından birlikte sorumluluk esastır. Kanunu kullandığı “birlikte sorumluluk” deyiminden tam teselsülün dolayısı ile müşterek ve müteselsil sorumluluğun anlaşılması gerekir...”

Bu minvalde asıl işveren işçinin alacağıının kendisinden talep etmesi halinde işçinin kendi işçisi olmadığını, yüklenicinin (alt işveren) işçisi olduğunu, bu sebeple öncelikle yüklenicinin(alt işveren) sorumlu tutulması gerektiğini ileri süremez.

Kamudaki hizmet alımlarında; sözleşmeye bağlanan hizmet işlerinin yürütülmesinde uygulanacak genel esas ve usulleri belirleyen Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin 38'nci maddesi "*...Personel alacakları, hakediş raporunun düzenlendiği tarihten önceki (işçi ücretleri ödeme günü öncesindeki) günler için belirlenmiş sayılır. Bu tür alacakların üç (3) aylık tutarından fazlası hakkında idareye herhangi bir sorumluluk düşmez.*" düzenlemesi kapsamında işçi alacakları, hakedişin yükleniciye ödenmesi sırasında idarelerin hizmet ifası sırasında kurulacak kontrol teşkilatınca kontrol edilecektir.

Yargıtay 13. Hukuk Dairesi (Sayı: 2014/6515 Esas ve 2014/12765 Karar

Davacı eldeki davası ile, işe iade tazminatı olarak ödediği bedelin alt işveren olan davalıdan tahsilini istemiştir. Mahkemece, işçinin davacı ve davalıya karşı işe iade davası açması sonucu alt işveren olan davalı şirket için husumetten ret kararı verilmesi ve bu ret kararının Yargıtay denetiminden geçerek onanması nedeni ile iş bu davada davanın reddine karar verilmiştir. Ancak taraflar arasında bir hizmet alım sözleşmesi ve sözleşmenin eki niteliğinde şartnameler imzalanmıştır ve taraflar arasında sorumluluklar belirlenmiştir. Öyleyse taraf delilleri toplanarak sözleşme ve şartnameler kapsamında taraf sorumlulukları irdelenmeli ve sonucuna göre hüküm tesis edilmelidir. Bu husus gözetilmeden yazılı şekilde eksik incelemeye dayalı hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olup bozma sebebidir